

Datum 2020-04-14 Diarienummer KFN 2019/0111

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 STOCKHOLM

Yttrande i mål nr 1968 - 20, överklagande av kultur- och fritidsnämndens i Danderyd beslut den 14 januari 2020, § 3, om internfördelad budget

Kultur- och fritidsnämnden yrkar att förvaltningsrätten ska avslå överklagandet av kultur- och fritidsnämndens beslut den 14 januari 2020, § 3, om internfördelad budget.

Kultur- och fritidsnämnden yrkar att hemställan om muntlig förhandling ska avslås då det inte finns skäl att hålla en sådan.

De klagande har som grund för sitt överklagande anfört beslutet ska upphävas på följande tre grunder.

- 13 kap. 8 § första stycket 3 kommunallagen
 - Kultur- och fritidsnämnden har inte haft rätt att fatta ett beslut som omfattar att en av tre fritidsgårdsverksamheter läggs ned
- 13 kap 8 § första stycket 4 kommunallagen
 - Beslutet strider mot kommunallagen och lagen om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)
- 1 kap 8 § första stycket 1 kommunallagen
 - Beslutet har på grund av jäv inte tillkommit i laga ordning

Kultur- och fritidsnämnden kommer att bemöta de åberopade grunderna i denna ordning.

1. Kultur- och fritidsnämnden har haft rätt att fatta beslutet

Det överklagade beslutet är inte ett beslut av sådan principiell beskaffenhet eller annars av större vikt att det skulle ha fattats av kommunfullmäktige. Kultur- och fritidsnämnden har i underlaget för sitt yttrande över kommunstyrelsens förslag till budgettram för nämndens ansvarsområde redovisat att en budgettram på 83,6 mnkr kommer att medföra att nämnden lägger ned fritidsverksamheten Pavven vid Djursholms fritidsgård. Även om kommunfullmäktiges beslut om budgettram¹ inte i sig innebär att fullmäktige har fattat beslutet om nedläggning, så har fullmäktige indirekt tagit ställning till

¹ Beslut den

Datum

2020-04-14

Diarienummer

KFN 2019/0111

att nämnden kan komma att fatta detta beslut. Det finns således ett principiellt ställningstagande. Kommunfullmäktige har inte gett kultur- och fritidsnämnden direktiv om att ett beslut om nedläggning ska fattas av fullmäktige eller på något annat sätt begränsat nämndens kompetens att fatta beslutet. Beslutet har således legat såväl inom kultur- och fritidsnämndens ansvar för att i enlighet med 6 kap 3 § kommunallagen besluta i frågor som rör förvaltningen av nämndens ansvarsområde som att enlighet med 6 § samma kapitel bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramar som fullmäktige har bestämt.

Kultur- och fritidsnämnden får påpeka att det inte har fattats något beslut av någon tjänsteman under hösten 2019 om nedläggning av fritidshemsverksamheten Pavven. Att det vidtas åtgärder inför ett förväntat beslut innebär inte att det har fattats självständiga beslut om nedläggning.

Det saknas grund att upphäva beslutet med stöd av 13 kap. 8 § första stycket 3 kommunallagen.

2. Beslutet strider inte mot lag

Kommunallagen

Det faktum att förvaltningen har vidtagit förberedande åtgärder inför ett förväntat beslut som innebär att verksamheten kommer att upphöra, medför inte att det överklagade beslutet strider mot kommunallagen. 13 kap. 14 § kommunallagen reglerar frågan om verkställighet i relation till tidpunkten till laga kraft.

Dåvarande Regeringsrätten (nu Högsta förvaltningsdomstolen) har genom RÅ 2000 ref. 1 lagt fast att bestämmelsen i nuvarande 11 kap. 1 § kommunallagen om en god ekonomisk hushållning har karaktären av en ändamålsregel som inte är avsedd att ligga till grund för domstolsprövning av om kommunala beslut är förenliga med god ekonomisk hushållning. Domen baserar sig på uttalanden i prop. 1990/91:117 (s. 110 f.) till 1991 års kommunallag. Att detta fortfarande gäller framhålls av regeringen i förarbetena till 2017 års kommunallag (prop. 2016/17:171 s. 422). Domstolen kan således inte pröva om beslutet strider mot detta lagrum.

Lagen om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen

Att Barnkonventionen har fått status som lag, vid sidan av att vara konventionsrättsligt bindande för staten Sverige, innebär inte att domstolarna i en laglighetsprövning fått en behörighet att göra materiella prövningar av en kommuns bedömning av vad som i olika beslut är barnets bästa (artikel 3) eller om kommunen har tillmätt barnens åsikter betydelse. Det skulle strida mot den 11 kap. 1 § andra stycket och 14 kap. 2 § regeringsformen fastlagda kommunala självstyrelsen. Domstolen kan inte i mål om laglighetsprövning

ompröva kommunens bedömning av barns bästa. Barnkonventionen ger inte direkta rättigheter där en kommuns beslut som huvudman för en verksamhet prövas med laglighetsprövning.

Av förarbetena² till lagen om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter följer att inkorporeringen handlar om att tolka den svenska lagstiftningen fördragskonformt. Regeringen bedömde utifrån detta att den nya lagen fick anses ha en begränsad påverkan på den kommunala självstyrelsen. En tolkning av inkorporeringen som innebär att en domstol kan ompröva kommunens bedömningar skulle ha haft en stor påverkan på den kommunala självstyrelsen. Inkorporeringen är således inte avsedd att utvidga ramarna för laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen. Domstolen har inte något utrymme för att ompröva kommunens bedömning.

Vidare har Regeringskansliet i Ds 2019:23, *"Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter"* beskrivit de effekter det har att Barnkonventionen är lag på följande sätt (sidan 65).

"När barnkonventionen får status av svensk lag kan det uppdagas att det finns bestämmelser i konventionen som är så entydiga att de kan användas direkt antingen ensamma som grund för en viss rättstillämpning (genom att en inhemsk bestämmelse "fylls ut" med en ytterligare bestämmelse i barnkonventionen) eller som grund för att pröva om den inhemska bestämmelsen strider mot barnkonventionen. Det finns dock bestämmelser som inte är av sådan karaktär att de direkt och självständigt grundar rättigheter och därför inte kan användas som "utfyllnad" eller i en prövning av om den inhemska bestämmelsen är i konflikt med barnkonventionen."

Kultur- och fritidsnämnden har gjort en samlad bedömning av på vilket sätt den bäst tillhandahåller fritidsgårdsverksamhet för ungdomar i Danderyds kommun. Denna samlade bedömning kan inte prövas utifrån Barnkonventionen i en laglighetsprövning.

Det saknas således grund att upphäva beslutet med stöd av 13 kap. 8 § första stycket 4 kommunallagen.

3. Beslutet har tillkommit på ett lagligt sätt – inget jäv i ärendets behandling

De klagande har anfört att det skulle föreligga jäv enligt 6 kap. 28 § första stycket 1 kommunallagen. De klagande har åberopat att ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta för kultur- och fritidsnämndens ordförande själv då han är ordförande för styrelsen i Friberga föräldraförening (intressejäv). Vid Fribergaskolan finns en fritidsgårdsverksamhet som det i underlagen för kultur- och fritidsnämndens beslut om internfördelad budget anges ska stärkas. Den åberopade bestämmelsen tar inte sikte på den typen

² Prop. 2017/18:186 s. 113

av situationer. Varken kopplingen mellan föräldraföreningen och fritidsgårdsverksamheten eller beslutets betydelse för den verksamheten medför att beslutet kan väntas medföra synnerlig nytta för nämndens ordförande i hans ordförandeskap i föräldraföreningens styrelse.

De klagande har även anfört att samma omständighet medför att det skulle föreligga jäv även enligt 6 kap. 28 § första stycket 5 kommunallagen, så kallat delikatessjäv. Som exempel på när denna punkt är tillämplig anges i prop. 2016/17:171, s. 373, att det kan vara fråga om när den förtroendevalde står i ett markant beroendeförhållande till den som saken angår, exempelvis genom anställningsförhållande eller ekonomisk beroendeställning. Vidare ange att om det är uppenbart att någon är nära vän eller ovän med den saken rör, så omfattas det av denna punkt. I ”Kommunallagen” av Tom Madell och Olle Lundin (JUNO version 2 A)³ anges att det också kan handla om att någon som handlägger ärendet är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

Föräldraföreningen driver inte den fritidsgårdsverksamhet som nämnden avser att stärka. Föräldraföreningens ställning, och därmed nämndens ordförande som ordförande i föreningens styrelse, påverkas inte på ett sådant sätt att det finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för kultur- och fritidsnämndens ordförandes opartiskhet i ärendet. Kultur- och fritidsnämndens ordförande har inte engagerat sig i frågan i sin egenskap som ordförande i föräldraföreningens styrelse och det kan därför inte på den grunden antas att det brister i ordförandens förutsättningar att hantera nämndens ansvar för fritidsgårdsverksamhet på ett opartiskt sätt. Att förtroendevalda i kommuner är engagerade i lokalsamhället och dess föreningsliv medför inte att det som någon form av default föreligger risker för jäv enligt 6 kap. 28 § första stycket 5 kommunallagen.

Beslutet har tillkommit på ett lagligt sätt och det saknas således grund att upphäva beslutet med stöd av 13 kap. 8 § första stycket 1 kommunallagen på den grund att det skulle föreligga jäv.

Danderyd dag som ovan

Rolf Lundgren
Förste vice ordförande

Kent Henningsson
Bildningsdirektör

³ Digitalt ISBN: 9789139320005